

Svar till Jan Thomaeus

Artikeln tar upp och bemöter något av den kritik Jan Thomaeus i Teckning nr 5/70, riktade mot avsnittet om "det fria skapandet" i Gert Z Nordströms och Christer Romilsons bok "Bilden, skolan och samhället".

Jan Thomaeus har skrivit en recension av vår bok "Bilden, skolan och samhället", vilken publicerades i Teckning nr 5/70. I stort sett tycks vi vara eniga om "den ena halvan av vårt jobb" men Jan Thomaeus är kritisk mot vår beskrivning av det sk "fria skapandet". Man kan inte döma ett avant-garde efter dess tross säger han. — "Inte så, att de skulle ha fel i att bak denna vackra (alltför vackra) skylt ofta dolt sig ett likgiltigt slafsande, som ibland avsatt effektfulla utställningsresultat. Men skulle dessa trista missförstånd och slappa missbruk vara giltiga argument mot grundtankarna?"

Detta är intressanta frågor. Skall man utgå ifrån verkligheten eller ifrån idén? Skall man bedöma en människa efter hennes handlingar eller efter vad hon sagt? Vi anser att det är verkligheten som är avgörande. Om grundtankarna var så dåligt anpassade till den konkreta verkligheten att de inte gick att omsätta spelar det ingen roll hur fina de var. De var felaktiga i den bestämda historiska och sociala situation där de utvecklades.

Vår bedömning måste utgå från det praktiska resultatet. Detta gäller även fenomenet "det fria skapandet". Var då dess grundtankar totalt felaktiga? Inte alls. Vi säger på sidan 44 i boken: "Det är självklart (står felaktigt "självfallet" i boken) att en sådan anti-auktoritär metodik var revolutionerande i det tidiga 50-talets skola, men det är också klart

att den inte genomförts med den konsekvens som t ex Jan Thomaeus skulle vilja sett den genomförd." Här berör vi frågan om trossen och avant-gardet och vi framhåller också det positiva med den metod som kallats "det fria skapandet". Vid en sammanfattning — en övergripande värdering — av "det fria skapandets" konkreta resultat kommer man ändå fram till att grundtankarna var idéalistiska och därmed icke förankrade i den faktiska verkligheten. Varken avant-gardet eller trossen hade någon reell chans att omsätta dem i handling så som profeterna föreskrivit. En annan viktig fråga som Jan Thomaeus berör är den om skolans "ensidiga intellektualisering". Han påstår att vi inte nämner den med ett ljud.

Vad beträffar denna sk intellektualisering, som vi hellre skulle vilja kalla övertoretisering så går diskussionen om den mer eller mindre som en röd tråd genom hela boken. Det börjar med en historisk redogörelse över övningsämnen, skolan och samhället där vi visar hur skolans övertoretisering har sin bakgrund i samhällets övergång från jordbrukarland till industristat och det avslutas med ett kapitel om ett nytt bildämnes form där alla moment av praktisk, estetisk och teoretisk verksamhet är naturligt integrerade. En huvudfråga i vår bok är: "Hur skall man kunna motverka den ensidiga utveckling som gjort att vissa ämnen är nyttoämnen och

vissa är hjälpgummeämnen?"

Vi söker besvara frågan så här: de teoretiska ämnena måste bli skapande, kreativa och fyllda av elevernas egen aktivitet och produktion. De nuvarande övningsämnena måste ta upp viktiga teoretiska resonemang som berör bild och miljöområdet. Det går inte att överlämna dessa moment till de sk läroämnena. Det bör lätt kunna inses att en sådan syn på skolan som helhet leder till att det blir balans på begreppen teori och praktik och att det leder till en radikal ökning av kreativitet och konkretisering av elevernas egna initiativ. Jan Thomaeus måste ha missat detta centrala resonemang.

DECIMA MUSA

**Internationell
smalfilmtävling
för ungdom
1970**

Barnfilmkommittén och Sveriges Radio utlyser nu den svenska delen av tävlingen

I ett 25-tal länder över hela världen utlyses samtidigt denna tävling. 5 bidrag från varje land deltar i DECIMA MUSA, för vilken Sverige i år är värdland. Festivalen äger rum i Göteborg 20—24 september 1971.

Något tema är ej uppsatt för tävlingen. Den internationella tävlingsledningen har emellertid för dem som har svårt välja ett ämne föreslagit "VÄNSKAP".

Tidigare år har Sverige erövrat en rad framskjutande placeringar och både 1964 och 1968 blivit bästa nation.

Filmerna skall vara insända till Barnfilmkommittén senast den 1 september 1971.

Bestämmelser och deltagarformulär kan rekvideras från Barnfilmkommittén, Biblioteksgatan 12, 111 46 Stockholm.

Lux-Pastellpapper

det svenska pastellpapperet av högsta internationella kvalitet, framställt enligt vår nya elektrometod å styv kartong, vattenfast, varför det även kan användas för målningar med ex. vattenfärger etc. Finnes i varje välsorterad affär för konstnärsmaterial. Inköpskällor för detaljister bl. a.:

AB Wilh. Becker, Stockholm
Frans Svanström & Co
Pappershandel AB, Stockholm
Begär vid inköp Velour-Verkens

LUX-PASTELLPAPPER

Velour-Verken i Finja AB

Orderkontor: Tel. 0451-160 72
Huvudkontor: Hjulhamnsg. 7 B,
Malmö. Tel. 12 36 72

**akvarellfärger
täckfärger**

Generalagent och nederlag:

J. Wennerström & Co., AB, SOLNA

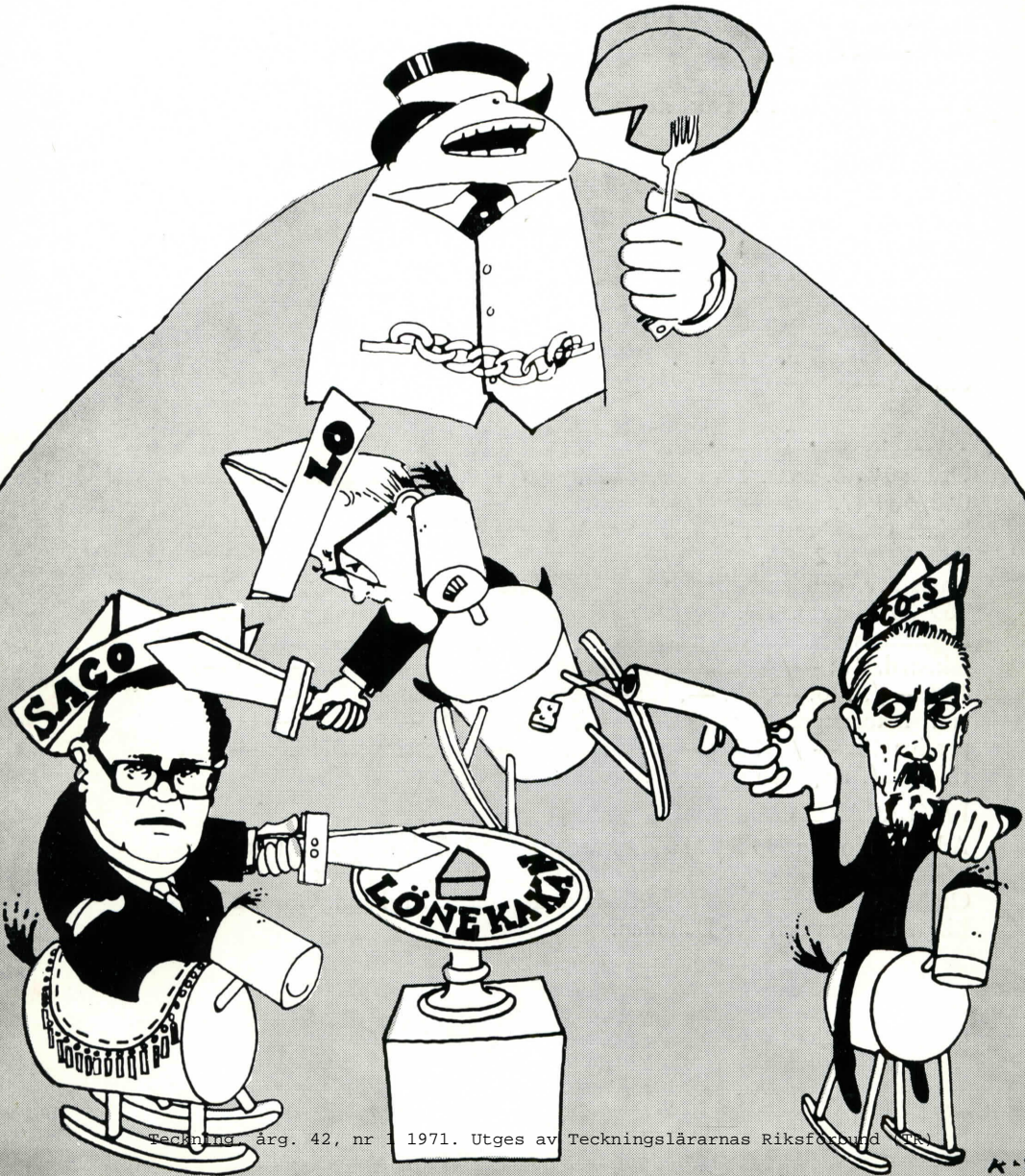
Donald Broady

TECKNING

UTGIVEN AV TECKNINGSLÄRARNAS RIKSFÖRBUND

NR 1 ÅRGÅNG 42 1971

tr

TECKNING NR 1 1971 ÅRGÅNG 42

TIDNING FÖR SVENSK TECKNINGSUNDERVISNING

INNEHÅLL

Ledare	1
LUK nu och på 1800-talet	3
TR:s LUK-uttalande	7
Historieboken - Leif Hägg	13
TR:s stadgar	15
Populärbild - Sten Dunér	19
KUS - Leif Hägg	24
Svar till Jan Thomaeus - Gert Z Nordström och Christer Romilson	27
I debatten - Gert Z Nordström	31

Produktionschef och ansvarig utg.: Tord Örtenholm, Ängg. 6, 265 00 Åstorp. Exp.: Samma adress. Tel. 042/504 47. Postgiro 15 13 70.

Redaktör: Christer Romilson, Stångholmsbacken 12, 127 40 Skärholmen. Tel. 08/710 24 86.

Redaktionssekreterare: Lars Peterson, 08/87 48 32 och Leif Hägg, 0762/353 73.

Lay-out och teckningar: Ulf Klarén, 08/43 48 86.

Annonspriser: För resp. hel-, halv- och kvartsida 250:—, 125:— och 65:—.

TECKNINGSLÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Ordf.: Fortb.-kons. Tord Örtenholm, Ängg. 6, 265 00 Åstorp. Telefon 042/504 47.

Sekr.: Christer Romilson, Stångholmsbacken 12, 127 40 Skärholmen. Tel. 08/710 24 86.

Kassaförv. och kontaktman: Teckn.-lärare Björn Dahlberg, Pl. 2076, 265 00 Åstorp. Tel. 042/505 26. Postg. 3 90 65-8. Bankg. 370-3634.

Medlemsavgift: Heltidsanst. 378:— pr år /SFL 300:—, TR 62:—, lok.-avd. 16:—/ deltidanst. resp. 318:— 240:—, 62:—, 16:—/, 168:—/, 120:—, 32:—, 16:—/ och 108:—/60:—, 32:—, 16:—/ enl. inkomstgränserna 19.700—27.599, 12.000—19.699, —11.999, passiva 48:— /TR 32:—, lok.-avd. 16:—/, pensionerade 20:— helt till SFL/. Avgiften uttages kvartalsvis gm SFL.

FAKLÄRAREFÖRBUNDET

Adress: Hornsg. 33 A, 116 49 Stockholm Sö. Tel. 44 08 40 (vx). Pg. 35 09 83-3. Förbundsjurist: jur. kand., pol. mag. Karl-Erik Alfredsson.

Ombudsmän: Kanslichef och förste ombudsman, fil. kand. Gösta Lirén, Birgit Larsson och Per Dahlman.